

« IK KAN NIET »

«Onze Leendert heeft het niet geweten om te kunnen werken. Hij loopt altijd op de tippen van de leerkracht. Maar veel los van de leerkracht. Maar veel los niets anders dan samen oefenen vandaan in de klas maakte. 'Ik ben de domste van de klas. Naar schatting één kind op vijf»

LEERPROBLEMEN: «Wij zijn niet dom»

- ▶ **Wat?** Kinderen met leerproblemen hebben het moeilijk met schoolse vaardigheden: lezen, schrijven, rekenen, een vreemde taal leren...
- ▶ **Waarom?** Leerproblemen kunnen het gevolg zijn van:
 - omstandigheden: weinig aandacht thuis, onvoldoende uitleg in de klas, gezinsproblemen...
 - een verkeerde werkhouding: kind leert uit het hoofd en heeft geen inzicht, steekt uren in lijntjes en kleuren maar werkt weinig oefeningen af...
 - emotionele problemen: faalangst, gebrek aan zelfvertrouwen, demotivatie...
 - begaafdheid: het niveau op school ligt te hoog, het kind zit in de verkeerde school of studierichting
 - leerstoornissen zoals dyslexie (hardnekkige lees- en schrijfproblemen) of dyscalculie (hardnekkige rekenproblemen). Wie leerstoornissen heeft, is niet dom of achterlijk. Hij of zij leert alleen anders.
- ▶ **Gevolgen?** Kinderen die met leren geen succes ervaren, reageren vaak heel verschillend: ze gaan zich aanstellen, de clown uithangen, verliezen hun zelfvertrouwen («Ik kan niks»), worden opstandig, agressief of trekken zich terug... Leerkrachten en ouders begrijpen hen vlug verkeerd. «Ze kunnen wel maar willen niet», zeggen ze dan.

U VERMOEDT EEN PROBLEEM? Niemand is schuldig

- ▶ **Wat denkt, voelt, doet uw kind?**
 - Huiswerk maken en lessen leren worden een hel. Uw kind probeert aan elke taak te **ontsnappen** en gaat niet graag meer naar school.
 - Het kind **voelt zich schuldig** omdat het niet meer voldoet aan de verwachtingen van zijn leerkrachten, ouders, grootouders.
 - Het **verliest het geloof** in zichzelf: «Ik kan niks».
 - Het **wordt agressief**, gaat zichzelf afsluiten, klaagt van buikpijn, weent voor het minste...
- ▶ **Wat denkt, voelt, doet u?**
 - U probeert te helpen en gaat **overbeklemtonen**: bent streng, moedigt extra aan, oefent samen, geeft tips.
 - U bent **ongerust en angstig** voor de toekomst: «Hoe moet dat aflopen?»
 - Misschien raakt u **geïrriteerd en boos**: op uzelf, uw partner, de andere kinderen, de leerkracht, de hele wereld.
 - U voelt zich **schuldig**: «Wat heb ik verkeerd gedaan?», «Ik ben niet geduldig genoeg»...
 - U **vergelijkt** met andere kinderen van het gezin of van de klas en geraakt ontgoocheld.
 - Er komen **spanningen** in het gezin: elke ouder reageert soms anders op het probleem.

HOE BEKIJKT DE SCHOOL HET PROBLEEM? Al gezien?

- 1 **Stap naar de school.** Soms aarzelen leerkrachten om ouders te contacteren of schamen ouders zich («Het komt wel goed») en gaat kostbare tijd verloren. Soms schatten de school en de ouders het kind heel verschillend in.
- 2 **Bespreek het probleem:**
 - *Het probleem is niet ernstig.* Wat extra aandacht en hulp op school en een betere aanpak thuis lost al veel op.
 - *Het probleem is ernstig en sleept aan.* Ga samen met de leerkracht op zoek naar mogelijke oorzaken. Scheelt er wat met de werkhouding van het kind? Zijn er emotionele problemen? Is het niveau van de school of studierichting te hoog? Misschien heeft het kind één of andere leerstoornis (5 à 10% van de schoolbevolking heeft dyslexie, 2 tot 6% heeft hardnekkige rekenproblemen of dyscalculie)? Beschuldig niemand: niet de leerkracht, niet het kind, niet uzelf...

Dit is de vijfde bijdrage van De Eerste Lijn. Ouders, maar eigenlijk zit elk kind wel eens nodig in de school. Misschien helpen. Hou ze bij. Op pagina 7 vindt u meer informatie over leerproblemen kan u vinden op de internetpagina van de bibliotheek bij het SIS0-nummer 464. «Als leren pijn doet...» van W. Hellin

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met de leerkrachten en andere s

ET VOLGEN»

DE EERSTE LIJN 5
BIJHOUDEN

LEERPROBLEMEN

*makkelijk. Hij moet hard en lang
t zijn klasgenoten kunnen.*

*an zijn tenen. In de klas is hij
mag hij wat langer doorwerken
t dat niet op. 's Avonds doen we
. Als ik dan zie welke fouten hij
e, begrijp ik het niet meer.*

s', zuchtte hij.» (Kurt, vader)

heeft leerproblemen op school.

U ZOEKT HULP: Niemand kan toveren

- 1 Leerkrachten zijn het best geplaatst om over leerproblemen van kinderen te praten. Op school hebben de verschillende leerkrachten van uw kind, de taakleerkracht in de basisschool, de CLB-medewerker, directeur, klasleraar ieder hun eigen deskundigheid, hun eigen inbreng. Ook ouders zijn deskundig. U kent uw kind. **Probeer samen te overleggen.** Heel wat scholen volgen leerlingen op een systematische wijze op met een *leerlingvolgsysteem*. Dat betekent dat ze kinderen met leer- of andere problemen vlug signaleren. Wat loopt er fout? En waarom? Ze stellen een diagnose vast en komen in overleg met de ouders en het kind tot een handelingsplan.
- 2 Stel samen een **handelingsplan** op:
 - ▶ Wat kan de school doen, wie doet het en wanneer? (Extra oefeningen, hulpmiddeltjes in de klas, hulp van de taakleerkracht, bijles...)
 - ▶ Wat kunnen de ouders thuis doen? (Wat kan het gezin nog aan?)
 - ▶ Welke extra hulp zoeken we buiten de school? (Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), logopedist, kinderarts, Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg...) Overleg en samenwerking met ouders en school is ook hier nodig.
 - ▶ Wanneer zien we elkaar terug? (Hoe loopt het plan, moeten we niet bijsturen?)
- 3 Zorg dat het actieplan ook duidelijk is **voor uw kind**. Laat hem of haar regelmatig mee beslissen. Geef uw kind het gevoel dat de situatie onder controle is.
- 4 Hou de **communicatie met de school open**: blijf praten en blijf luisteren (wat zijn de vorderingen, hoe reageert het kind op de aanpak, hoe voelt het zich erbij, groeit zijn zelfvertrouwen?).
- 5 Verwacht **geen wonderen** van welke behandeling dan ook. Als leerproblemen het gevolg zijn van ernstige leerstoornissen (dyslexie of dyscalculie bijvoorbeeld) kan je dat niet zomaar oplossen. Je kan het kind wel een aantal middelen aanbieden waarmee het zichzelf kan behelpen.
- 6 Hou alle **verslagen en attesten** bij, vraag de school of het CLB een verslag te maken over de eindsituatie. Leg die ook voor als het kind naar een ander jaar of andere school gaat.

LEERPROBLEMEN BEHEERSEN UW GEZIN: 5 tips

- 1 Zorg dat uw extra-hulp niet tot spanningen leidt. Word geen leerkracht, maar blijf **op de eerste plaats ouder**. Maak het rustig en veilig thuis. Dat komt ten goede aan alle kinderen (met of zonder leerproblemen). Zorg thuis voor evenwicht tussen **ontspanning** en inspanning.
- 2 Leerproblemen mogen het gezin niet overheersen. Maak tijd voor het probleem, maar **stel tegelijkertijd grenzen** aan je beschikbaarheid.
- 3 **Praat** met de andere gezinsleden over de leerproblemen en de gevolgen. Praat niet altijd over het kind, maar ook mét uw kind. Geef het vertrouwen. Maak het niet wijs dat een leerprobleem zonder inspanning verdwijnt.
- 4 Zoek **steun bij andere ouders** van kinderen met leermoeilijkheden.
- 5 Stimuleer uw kind in **wat het goed kan**: turnen, muziek maken, voetballen... Leven is meer dan schoolleren alleen.

*ongeveer één op vier kinderen heeft leerproble-
met een probleem. Deze bijdrage kan u mis-
t u een lijstje met interessante lectuur. Meer
netsite van Klasse: www.klasse.be/archieven
t (Leerstoornissen). Zin in een boek? Een tip:
ckx en P. Ghesquière - Garant - 795 fr.*

*met leerlingen, ouders, leerkrachten, het CLB
specialisten.*

